

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, БЕОГРАД
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕНАѢМЕНТ У СПОРТУ

НАУЧНО - НАСТАВНОМ ВЕЉУ

На основу одлуке Научно-наставног већа Факултета за менаѢмент у спорту, именована је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације под насловом „Утицај релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године“, кандидата мр Марка Исаковића, у саставу :

1. Проф. др Виолета Шиљак, редовни професор Факултета за менаѢмент у спорту у Београду
2. Проф. др Драган Животић, редовни професор Факултета за менаѢмент у спорту у Београду
3. Проф. др Бранислав Покрајац, редовни професор Факултета спорта и физичког васпитања у Новом Пазару.

Након увида у садржај и структуру докторске дисертације, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Мр Марко Исаковић рођен је у Шапцу 28.03.1963. године, Република Србија. У Лозници је завршио основну и средњу школу и стекао звање комерцијалног техничара.

Факултет физичке културе Универзитета у Београду је завршио 1988. године када је и дипломирао са оценом 8 и стекао звање - професор физичке културе.

Вишу тренерску школу у Београду завршио је у класи Проф. др Бранислава Покрајца 1991. године и стекао звање - виши спортски тренер за рукомет.

Магистрирао је на Факултету за менаѢмент у спорту на Алфа Универзитету у Београду 2011. године са темом „Утицај морфолошких карактеристика и моторичких способности на селекцију рукометаша“ и тиме стекао звање магистра наука из менаѢмента у спорту.

Поседује активно знање енглеског и пасивно знање румунског и арапског језика.

Поседује сертификате из програмског пакета MS Office (Word, Excell.).

Када је у питању **спортски статус**, кандидат се пре и за време студирања активно бавио рукометом.

Пословни статус

У периоду од 1986. до 1997. године био је у сталном радном односу у Рукометном клубу Црвена Звезда у Београду.

Од 1998. године радио је као професионални тренер у следећим клубовима: Qatar club, Doha; РК Ловћен, Цетиње; ЖРК Будућност, Подгорица; РК Партизан, Београд; НС Al Ain. UAE; РК Колубара, Лазаревац; РК Смедерево, Смедерево; НСМ Constanca, Румунија, са којима је освојио 11 титула првака и 6 пута био освајач купа.

У међувремену био је члан стручног штаба репрезентација: Египта, Бахреина, БЈР Македоније, Црне Горе и Саудијске Арабије, а од 2003. до 2006. године био је тренер у мушкој репрезентацији Србије и Црне Горе.

Са јуниорским и кадетским селекцијама СРЈ и СЦГ је освојио 3 златне, 2 сребрне и 1 бронзану медаљу на светским и европским првенствима.

Од 2002. до 2003. године био је савезни селектор женске репрезентације СРЈ.

Предавач је на Тренерској школи у организацији Рукометног Савеза Србије.

Учествовао је на многим трибинама у организацији Факултета за физичко васпитање везаних за рукомет.

Учествовао је у припреми и изради више научно-истраживачких пројеката и резултате тога рада презентирао је на научним конгресима и објавио у часописима.

Кандидат мр Марко Исаковић, од својих објављених радова Комисији је ставио на увид следеће:

- **Исаковић, М.;** Максић, Ж.; Вучковић, Г.: Утицај морфолошких карактеристика и појединих моторичких способностина селекцију у рукомету, *Спортмонт - часопис за спорт, физичко васпитање и здравље*, Црногорска спортска академија – Подгорица: ИССН 1451-7485, УДК796.322.012.1
- Максић, Ж.; **Исаковић, М.;** Вучковић, Г.: Испољавање максималне изометријске силе код селекованих рукометашица различитог узраста, *Спортмонт - часопис за спорт, физичко васпитање и здравље*, Црногорска спортска академија – Подгорица: ИССН 1451-7485,
- Ђукић, М.; Вранешевић, Д.; **Исаковић, М.** (2011). Историја РК Раднички Београд *Часопис Растимо*, Нови Сад: Факултет за спорт и физичку културу.
- Ђукић, М., **Исаковић, М.** (2011). Српска школа рукомета, *Часопис Растимо*, Нови Сад: Факултет за спорт и физицку културу.
- Ђукић, М.; **Исаковић, М.;** Веселиновић, Ј. (2011). База података о рукометном

спорту и стратегија развоја рукомета у Србији, *научна конференција Велес*, Македонија.

- Ђукић, М.; Веселиновић, Ј.; **Исаковић, М.** (2012). Утицај структуре рукометне игрена тенденције развоја женског рукомета, *Зборник радова са Међународне научне конференције „Менаџмент у спорту“*, Београд: Факултет за менаџмент у спорту, Алфа Универзитет.
- **Исаковић, М.** (2015). Рукомет на Олимпијским играма У: В.Шиљак и М. Николић (2016). *Зборник радова „Олимпизам и спорт“* са 11. Међународне научне конференције „Менаџмент, спорт, олимпизам“, стр. 32-35. Београд: Алфа БК Универзитет, Факултет за менаџмент у спорту.
- **Isaković, M.** (2016). The Role of Preventive Practice in Reducing the Number of Injuries of Handball Players, 16th International Scientific Conference „Perspectives in Physical Education and Sport“, Constanta, Romania.
- Митић, М., **Исаковић, М.**, Абдулкарим, Т. Х. (2016). Менаџмент тоталног квалитета. У: В.Шиљак и М. Николић (2016). *Зборник апстраката* са 12. Међународне научне конференције „Образовање у спорту“, стр. 46. Београд: Алфа БК Универзитет, Факултет за менаџмент у спорту.

2. ПРЕДМЕТ, ПОЛАЗИШТА И ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат наводи да су убрзане друштвене промене и све сложенији друштвени живот за последњих сто година захваљујући научно-технолошкој револуцији утицали на развој спорта и сходно томе, на развој науке у спорту.

Уводећи у проблем истраживања, кандидат даје кратки преглед настанка и развоја рукомета, указујући на низ фактора који су утицали на његов развој. Савремени рукомет је потекао из северне Европе крајем 19. века, а настао је као наследник регионално популарних игара “Рафбал” и “Конигсбергербал”. Холгер Нилсену из Данске и Конраду Коху се приписује дефинисање основних правила рукометне игре како би рукомет постао спорт. Међународна аматерска рукометна федерација је основана 1928. године, а преструктурирана је 1946. године у Међународну рукометну федерацију, која наставља до данас да управља рукометном организацијом, као светско владајуће тело.

Посматрано кроз историју, наводи кандидат, рукомет је доживео низ прилагођавања, техничких усавршавања и промена, а све са циљем да буде интересантнији за гледање. Једно од најзначајнијих техничких решења било је увођење рукомета у спортске дворане. У свом првом модерном приказивању рукомет се играо на травнатим пољанама, а тимови су имали по 11 играча. Због популарности ове игре у снежној Скандинавији, појавила се умањена верзија затвореног рукомета, а тимови су били

седмочлани. Ова верзија спорта ускоро је почела да се игра и на Олимпијским играма.

Рукомет је направио свој Олимпијски деби 1936. године, када је Немачка као домаћин Олимпијских игара у Берлину, овај спорт уврстила у демонстрациони програм. На овим Играма репрезентација Немачке освојила је златну медаљу, а атрактивност у игри Немачке репрезентације није имала довољан утицај на укључење рукомета у Олимпијски програм 1948. године, када су летње Олимпијске игре одржане после паузе од дванаест година. Одсуство рукомета са Олимпијских игара, трајало је све до 1972. године, када је мушки рукомет враћен у такмичарски програм Олимпијских игара, где је присутан и данас. Женски рукомет је прикључен списку олимпијских спортова на Играма 1976. године у Монреалу, а женска репрезентација Совјетског Савеза освојила је прву златну медаљу.

У последњих неколико деценија, рукометна игра је премештена из простора северне Европе и у делове света где је некада био непознат. Рукомет је направио велику промоцију и продор на простору Азијског континента, а потврда овога налази се и у успеху мушке и женске олимпијске селекције Јужне Кореје које су на Олимпијским играма у Сеулу 1988. године освојиле златну медаљу у женској, и сребрну медаљу у мушкој конкуренцији. Успех женске селекције ове земље потврђен је и освајањем златне медаље 1992. године у Барселони.

Рукометни ентузијаста су имали потешкоћа у намери да се рукомет афирмише и на простору Америчког континента. Рукомет је прихваћен, пре свега, у Бразилу и Аргентини, али остаје куриозитет да је рукометна игра доживела неуспех у Сједињеним Америчким Државама, где се често меша са “ракетбол” рекреативним спортом.

Кандидат указује на то да је савремени рукомет спортска игра која се налази у сталном процесу трансформације захваљујући утицају релевантних фактора. На завршницама европских купова могу се уочити нове екипе и играчи, (напр. из Шпаније Словеније, Хрватске, Немачке), што показује да се популарност рукомета све више шири и обухвата све више земаља чиме се неминовно усавршава као игра. Међутим, да би се рукомет као феномен проучавао, кандидат наглашава чињеницу да он сам по себи не би могао да функционише обзиром да егзистира у сложенем спортском систему под окриљем своје кровне организације – Међународне рукометне федерације.

Мр Марко Исаковић на прегледан начин објашњава како је у савременом рукомету дошло до повећања нивоа моторичких способности рукометаша као и њихове све боље техничке и тактичке припремљености, што омогућава да се у игри примењују спектакуларне комбинације и акробатска игра у близини голманског простора. Захваљујући напретку информатичке и видео технологије, анализе разнородних моторичких активности које играчи изводе током рукометне утакмице постале су разноврсније и детаљније. Сврха ових анализа је да се прошире сазнања о оптерећењу играча како појединачно, тако и у склопу комплетне екипе. Овако стечена знања су неопходна тренерима за рационално планирање и контролу тренажних процеса.

Кандидат истиче да је примена нових технологија у дијагностици тренираности рукометаша у савременом рукомету неопходна и има значајно место у тренажној пракси. Функционална процена покрета, изокинетичка дијагностика, електромиографска анализа мишићне активности, систем за процену функционалних способности су неки од тестова чији резултати утичу приликом израде плана и програма тренинга.

Промена правила у рукомету, глобалне политичке промене, развој тренажне технологије, повреде и превенције, професионализам, највећа спортска такмичења, информационе технологије и појава нових форми рукомета су изазови са којима се рукомет, односно, Међународна рукометна федерација сусретала током свог егзистирања и они су чинили **основна полазишта овог истраживања**.

На основу теоријске поставке проблема истраживања кандидат је дефинисао **предмет** овог истраживања који се односи на утицај релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године.

Проблематика утицаја релевантних фактора на развој савременог рукомета, до сада није била предмет истраживања код нас. Највећи број истраживања у области рукомета се бавио тренажним проблемима и из тог разлога је кандидат за ово истраживање користио научне и стручне радове и анализе појединих органа Међународне рукометне федерације. Коришћени су и независни извори стручњака из различитих научних области који су у својим радовима делимично обухватили и овај проблем.

У складу са утврђеним полазиштима и предметом истраживања кандидат је дефинисао **циљ** докторске дисертације који представља теоријски допринос анализи релевантних фактора као и утврђивање обима и интензитета њиховог утицаја на развој рукомета.

У сагласности са циљем кандидат је поставио следеће **зadatке** истраживања који се огледају у утврђивању утицаја релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године:

- Рукометна правила
- Развој тренажне технологије
- Повреде и превенције
- Глобалне политичке промене
- Развој професионализма
- Највећа спортска такмичења
- Развој информационих технологија
- Нове форме рукомета

3. ЗНАЧАЈ И АКТУЕЛНОСТ ИСТРАЖИВАЊА

Овај научно истраживачки рад представља теоријски допринос развоју савременог рукомета са аспекта сагледавања утицаја релевантних фактора на развој савременог рукомета, у периоду од 1972. године до 2014. године.

Кандидат истиче да је савремени рукомет данас предмет интересовања не само спортиста који се такмиче и тренера који их припремају, већ деце и омладине, која своја прва знања и умења о рукомету стичу у школском систему образовања. Из тих разлога је велики број истраживања у области рукомета био спроведен на школској популацији. Са организационог аспекта, Међународна рукометна федерација и друге националне рукометне организације су се током свог постојања и функционисања сусретале са бројним изазовима и променама које су због тога настајале и које су утицале на развој рукомета као спорта.

Савремени рукомет, нарочито врхунски, препознаје се као национална, али и интернационална активност која хармонично спаја ова два различита вида испољавања и организовања. Учествовање у врхунским такмичењима подразумева крајње професионално ангажовање, где је рукомет као спортска грана уврштен у групу оних спортских грана којима је интерес позиционирање на спортском тржишту. Тако спортиста поседује одређену комерцијалну вредност, што је битна карактеристика производа. Поред спортиста, главни спортски производ су такмичења и резултати који се на њима постижу. Најкарактеристичнија специфичност савременог спорта је оријентација на резултат.

Са организационог аспекта, Међународна рукометна федерација и друге националне рукометне организације током свог постојања и функционисања сусретале су се са бројним проблемима и променама који су утицали на развој рукомета као спорта.

Значај овог истраживања огледа се у томе што су наведени фактори сагледани и анализирани са историјских, социолошких, економских, политичких, тренажних, здравствених и педагошких аспеката а добијена сазнања су важна за разумевање процеса развоја савременог рукомета оптерећеног низом утицаја наведених фактора, који су условљавали значајне промене у структури, али и у систему његовог менаџмента у целини.

Актуелност истраживања се огледа у томе што се свакодневно и даље дешавају све сложенији утицаји који изискују одговарајуће промене у систему организације рукометних такмичења. Наведена криза у рукомету последњих година отворила је простор за ово истраживање, јер Међународна рукометна федерација непрекидно настоји да ове проблеме постави у средиште научних истраживања, како би уз помоћ научних сазнања и резултата истраживања помогла јачање глобалне позиције рукомета.

4. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ У ИСТРАЖИВАЊУ

На основу досадашњих истраживања, дефинисаног предмета, циља и задатака истраживања кандидат мр Марко Исаковић дефинисао је и поставио једну главну и три помоћне хипотезе:

- ХГ – На развој савременог рукомета значајан утицај имају одређени релевантни фактори.
- Х₁ – Развој тренажне технологије је имао значајан утицај на развој савременог рукомета у периоду од 1972. до 2014. године.
- Х₂ – Повећан број повреда спортиста значајно је утицао на појаву превентивних мера у тренажном, као и у процесу опоравка.
- Х₃ – Видови глобалних друштвених појава (политичко-економски, развој информационих технологија, професионализам, едукативни, највећа спортска такмичења) имали су значајан утицај на развој савременог рукомета.

5. ТЕОРИЈСКО - МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање „Утицај релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године“, како је кандидат навео, засновано је на примени фундаменталних научних метода, али посебно на хеуристичком, емпиријском и теоријском истраживању утицаја релевантних фактора на развој рукомета.

У току израде дисертације примењено је дескриптивно истраживање коме је претходило хеуристички поступак, односно прикупљање свих значајних података у оквиру примарних и секундарних извора, у намери утврђивања и дефинисања њиховог утицаја на развој рукомета.

Истраживање овог проблема је било засновано на опису релевантних фактора који имају значајан утицај на ток и успешност развоја рукомета као спорта у периоду од 1972. године до 2014. године. У поступку извођења закључака и генерализације уопште, коришћена је синтеза, помоћу које се дошло до релевантних резултата овог истраживања.

Посебан значај у току овог истраживања имали су примарни извори, а пре свега:

- Подаци, извештаји и грађа Међународне рукометне федерације
- Подаци, извештаји и грађа Европске рукометне федерације
- Информације и извештаји прикупљени са сајтова Међународног олимпијског комитета, националних олимпијских комитета, светских рукометних асоцијација
- Научни и стручни радови излагани на конгресима и другим научним и стручним скуповима у вези са овом проблематиком,
- Стручни и научни радови, као и различите анализе и извештаји, који су доступни преко интернета, различитих аутора - специјалиста ове проблематике.

6. СТРУКТУРА И САДРЖАЈ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата мр Марка Исаковића, чији је наслов "Утицај релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године", има 11 поглавља са резимеом на српском и енглеском језику:

РЕЗИМЕ

SUMMARY

УВОД

1. ПОЛАЗИШТА ИСТРАЖИВАЊА

1.1. Предмет истраживања

1.2. Циљ и задаци истраживања

2. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

2.1. Дефинисање основних појмова

2.2. Преглед досадашњих истраживања

3. ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА

4. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

5. НАСТАНАК И РАЗВОЈ РУКОМЕТА

5.1. Рукомет на Олимпијским играма

5.2. Настанак и развој рукомета у Србији

6. ФАКТОРИ КОЈИ СУ УТИЦАЛИ НА РАЗВОЈ РУКОМЕТА

6.1. Спортски фактори

6.1.1. Правила и суђење

6.1.1.1. Игралиште

6.1.1.2. Простори за измене играча

6.1.1.3. Правила рукомета која су радикално утицала на игру

6.1.2. Развој тренажне технологије

6.1.3. Повреде и превенције

6.1.3.1. Повреде у рукомету

6.1.3.2. Превенција повреда у рукомету

6.2. Глобалне политичке промене

6.2.1. Највећа рукометна такмичења

6.2.2. Професионализам

6.3. Информационе технологије у рукомету

6.4. Нове технологије у дијагностици тренираности

6.4.1. Функционална процена покрета

6.4.2. Изокинетичка дијагностика

6.4.3. Електромиографска анализа мишићне активности – телеметријски ЕМГ

6.4.4. Мерење равнотеже путем Wii конзоле

6.4.5. Систем за одређивање састава тела – БОД ПОД

6.4.6. Систем за процену функционалних способности – мобилна Спироергометрија

6.5. Нове форме рукомета

6.5.1. Мини рукомет

6.5.2. Рукомет на песку

7. ДИСКУСИЈА

8. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

9. ЗНАЧАЈ И АКТУЕЛНОСТ ИСТРАЖИВАЊА

10. ЛИТЕРТУРА И ИЗВОРИ

11. ПРИЛОЗИ

7. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ДИСКУСИЈА

Очекивани резултати истраживања су разјаснили недоумице на основу историјских чињеница и тако потврдили да је развој савременог рукомета био оптерећен утицајем релевантних фактора, који су условљавали значајне промене у структури, али и у систему његовог менаџмента у целини.

Кандидат објашњава да данашњи ниво развоја рукомета као спортске игре може се пратити преко анализе спортских, едукативних и глобалистичких фактора. Имајући у виду чињеницу да тренажна технологија обухвата дијагнозу, прогнозу, програм и контролу у циљу постизања што бољег резултата, пратећи развој савременог рукомета у периоду од 1972. до 2014. године, може се уочити његов значајан напредак кроз развој наведених елемената. Промене правила утицале су како на развој игре, тако и на промену у тренажном приступу. Тренери су били принуђени да мењају начин обуке играча посебно када је у питању игра у одбрани. Нова методика обуке је подразумевала бољу покретљивост у свим правцима. Индивидуално усавршавање је резултирало и унапређивањем колективне одбране. Садашњи тренд захтева да се у одбрани не игра само рукама са доста грубости, већ је тежиште на обуци и усавршавању на игри ногама.

У данашњем рукомету дошло је до повећања нивоа моторичких способности рукометаша. То је последично довело до ефикаснијих модела игре у нападу, против различитих типова одбране, разноврснијих шутева, као и крилних позиција, односно боље реализације у нападу. Организација игре је на све већем нивоу, па се пажња посвећује кондиционој припреми, а нарочито брзини, експлозивној снази и специфичној издржљивости, као и специјализацији играча. Правилно тумачење примене блок периодизације, тј. коришћење специјализованих мезоциклусних блокова у којима се користе висококонтрисана тренажна оптерећења усмерена на развој минималног броја способности је веома значајно за динамичну спортску игру каква је рукомет.

Изазови и промене са којима се суочавао рукомет у периоду од 1972. до 2014. године у тренажном погледу од континуираног мењања тактике, бројних промена правила, измена у тренажном раду на техници, као и различитој примени периодизације спортског тренинга, указују да је потврђена прва хипотеза (H_1) да је развој тренажне технологије имао значајан утицај на развој савременог рукомета у периоду од 1972. до 2014. године.

Кандидат указује да начин живота врхунских спортиста, који подразумева терен, такмичења, путовања, медијски притисак, захтева висок ниво припремљености. Здравствено стање спортиста је темељ њихове тренираности. Оптимализацији здравља спортиста у великој мери доприноси превентивни кондициони тренинг. Његов примарни циљ је смањење броја и тежине повреда. Правилна методика примене вежби, метода и оптерећења, једна је од важнијих превентивних мера у спорту. Превентивни

тренинг би требало да постане саставни део свакодневног вежбања са крајним циљем продужења каријере спортисте у ширем смислу и континуирано високом учинку у току сезоне, која се огледа на вишем нивоу спортских резултата. Велики број истраживања на тему повреда код рукометаша и статистички показатељи који имплицирају да је рукомет други спорт по броју повреда изискивали су примену превентивних тренинга у циљу смањења броја повреда код играча рукомета. Тиме је потврђена друга хипотеза (H_2), да је повећан број повреда спортиста значајно утицао на појаву превентивних мера у тренажном, као и у процесу опоравка.

На формирање рукомета као спортске игре одређен утицај имале су и тзв. школе рукомета појединих држава (Скандинавија, Немачка, СССР, Румунија, Југославија, Шпанија, Француска и др.) које различито интерпретирају рукометну игру.

Два бојкота Олимпијских игара великих размера (1980. и 1984. године) нарушила су не само Олимпијски покрет и ИФ, већ су и значајно отежала и угрозила вишегодишње напоре појединих националних федерација. Крај 1980-их и почетак 1990-их година означио је крај Хладног рата, али и Источног блока и комунистичког уређења источноевропских држава, што је донело нове чланице ИФ-у. У рукомету је период доминације земаља комунистичког блока трајао до самог распада Совјетског Савеза, односно пада Берлинског зида и последичних промена уређења осталих европских држава.

Повећан број међународних такмичења како националних селекција, тако и шампионских клубова држава додатан је фактор утицаја на развој рукомета. Однос аматеризма и професионализма на глобалној сцени одразио се и на рукомет, код кога је до 1970-их година лажни аматеризам био све присутнији па су спортисти били плаћени, иако тајно. Званичном појавом професионализма и значајнијим упливом новца створена је већа конкуренција, повећани су захтеви игре и перформанси. Комерцијализација и изражена конкурентност нису нарушили етичке принципе рукомета, али су створили потребу за чврстом контролом рукомета и његових тенденција, што се огледа у бројним изменама правила игре, како у националним тако и у интернационалним оквирима.

Нове технологије су у рукомету нашле примену кроз примену аналитичких информатичких програма као и у дијгностици тренираности. Захваљујући напретку информатичке и видео технологије, анализе разнородних моторичких активности које играчи изводе током рукометне утакмице постале су разноврсније и детаљније. Применом тестова функционалне процене покрета могуће је дијагностиковати ограничења у мобилности и стабилности испитаника различите асиметрије.

Едукативни аспект рукомета је кроз увођење нове форме – мини рукомета дошао до изражаја прогресивним ширењем и његовим увођењем у стратегију развоја спорта великог броја земаља. Рукомет на песку, осим због атрактивне игре, добија све више на значају и због могуће примене у стандардном тренажном процесу.

Наведене глобално друштвене појаве (политичко-економске, развој информационалних

технологија, професионализам, едукативне, највећа спортска такмичења) имале су значајан утицај на развој савременог рукомета. Тиме је потврђена трећа хипотеза (X₃).

Измена правила у рукомету, глобалне политичке промене, развој тренажне технологије, повреде и превенције, професионализам, највећа спортска такмичења, информационе технологије и појава нових форми рукомета подстицаји су са којима се рукомет, односно, Међународна рукометна федерација сусреће током свог егзистирања. Из тога произилази да су на развој савременог рукомета значајан утицај имали одређени релевантни фактори – чиме је потврђена генерална хипотеза (XГ).

Добијени резултати овог истраживања могу имати у великој мери значај како за систем спорта у целини, тако и у школском систему спорта који се одвија кроз редовну наставу физичког васпитања. Истраживање утицаја релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године, указује на значај њиховог даљег предвиђања и предузимања мера и поступака за спречавање њихових последица на целокупну организацију и руковођење у рукомету.

Теоријски значај овог истраживања огледа се у потврди претпоставке утицаја релевантних фактора на развој рукомета у наведеном периоду, који су са једне стране последица глобалних утицаја, а са друге стране последица слабости у планирању, организацији и руковођењу гранских организација.

8. ЛИТЕРАТУРА

У овом поглављу кандидат је навео широк спектар домаће и стране литературе (224) која је коришћена током израде докторске дисертације:

- Aguilar, O. G.; Romero, J. F.; Garcia, M. C. (2014). Determination of the Home Advantage in Handball Olympic Games and European Championships, *Journal of Human Sport & Exercise*, Vol 9, Issue 4, pp. 752-760.
- Allison, (1986). Politics of Sport, https://books.google.rs/books?hl=en&lr=&id=4Hu7AAAAIAAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=L.Allison,+1986,+Politics+of+Sport,+40&ots=Mwp_xFtz2&sig=lvIC7tpT_DMRw-n7YLr9RoS_Fk&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false.
- Allison, L. (2005). *The Global Politics of Sport*, London & New York: Routledge.
- Arlott, J. (1975). *The Oxford Companion to Sports & Games*, London: Oxford University Press.
- Arnaud, P.; Riordan, J. (1998). Sport and International Politics, <http://www.imd.inder.cu/adjuntos/article/554/Sport%20and%20International%20Politics.pdf>, преузето 12. 02. 2016.

- Бачанац, Љ. (2001). *Карактеристике интелектуалних способности спортиста спортских игара* (магистарски рад), Београд: ФФК.
- Bahr, R.; Engebretsen, L. (2009). *Handbook of Sports Medicine and Science*, Sports Injury Prevention, International Olympic Committee.
- Bahr, R. (2009). No injuries, but plenty of pain? On the methodology for recording overuse symptoms in sports, у *Br J Sports Med* 2009; 43 967.
- Бала, Г.; Малацко, Ј.; Момировић, К.(1982). *Методолошке основе истраживања у физичкој култури*, Нови Сад: Сиа.
- Bala, G. (1986). *Logičke osnove metoda za analizu podataka iz istraživanja u fizičkoj kulturi*. Novi Sad: Fakultet za fizičku kulturu.
- Бала, Г.; Попмихајлов, Д. (1988). Морфолошке карактеристике врхунских рукометашица, *Кинезиологија*, вол. 20, бр 2, стр. 93-99.
- Бала, Г.; Крнета. Ж. (2007). *Примена елементарних статистичких метода у кинезиологији*, Универзитет у Новом Саду: Факултет спорта и физичког васпитања.
- Бановић, Д. (1993). *Повреде у спорту*. Београд: Медицинска књига.
- Beachle, T. R., Earle, R. W. (2000): *Essentials of Strength Training and Conditioning* (Second Edition). *Human Kinetics*, Champaign, IL, USA.
- Bebetsos, E., & Theodorakis, N., Tsigilis, N. (2011). Relations between Role Ambiguity and Athletes' Satisfaction among Team Handball Players. *The Sport Journal*, 14. Преузето са <http://www.thesportjournal.org/article/relations-between-role-ambiguity-and-athlete-srsquot-satisfaction-among-team-handball-players> 15.07.2015.
- Bernardin, J.; Russel, J. (1993). *Human Resource Management*, An Experiential Approach, McGraw-Hill, Inc.
- Bere et al. (2015). Injury and illness surveillance during the 24th Men's Handball World Championship 2015 in Qatar, *British Journal of Sports Medicine*, 49 (17): 1151-1156.
- Berruman, J. W. (2012). The art of medicine Motion and rest: Galen on exercise and health, *The Lancet*, Vol. 380, No 9838, pp. 210- 211.
- Бешић, Ц. и др. (2010). *Стратегијски менаџмент*, Београд: Универзитет у Крагујевцу.
- Bishop, D. (2003). Warm up I: Potential mechanisms and the effects of passive warm up on exercise performance. *Sports Medicine* 333, p.439-454.
- Bishop, D. (2003.) Warm up II: Performance changes following warm up and how to structure the warm up. *Sports Medicine* 333, p.483-498.
- Vjelajac, S. (2006). *Sport i društvo*, Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti.
- Blouise, D., & Smith, A. (2010). *Sport policy and Development*, London: Routledge.
- Бојанић, Ж. (2005). *Поглед у бољу прошлост (Плави рукометаши на СП 1958-2005)*, Београд: Удружење независних издавача Србије и Рукометни савез Србије.
- Бојанић, Ж. (2007). *Седам бисера плаве огрлице (Наступи наших рукометашица на СП од 1957. До 2003.)*, Београд: Класа д.о.о.
- Вотра, Т. (1994): *Theory and Methodology of Training (Third Edition)*. Kendall/Hunt Publishing Company. Dubuque, Iowa.
- Бомпа, Т. О. (2001). *Периодизација: теорија и методологија тренинга*. Загреб: Хрватски кошаркашки савез, Удруга хрватских кошаркашких тренера.
- Вон, М.; Perš, J.; Šibila, M. i Kovačić, S. *Analiza kretanja rukometaša za vrijeme utakmice*, PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com, преузето 08.09.2015.
- Босанар, К.; Павлин, К. (1983). Релација когнитивних фактора и успеха у игри рукомета, *Кинезиологија*, вол. 25, бр. 2, стр. 165-170.
- Bosco et al. (1984). The Influence of Whole Body Vibration on the Mechanical Behaviour of Skeletal Muscle, <http://www.aestheticmd.com/documents/influence.pdf>, преузето 23. 10. 2015.

- Boyle, M. A Joint-by-Joint Approach to Training. Преузето 2016. са: <http://www.atcpp.com/default/Articles....Strength%20Coach%20Site/A%20Joint%20by%20Joint%20Approach.pdf>
- Brzić, V. (1990). Realizacija napada na dva svetska rukometna prvenstva. *Fizička kultura*, 3: 44-45.
- Buchheit, M. (2014). Programming High Intensity Training in Handball, *Aspetar* Vol. 3, pp. 120-128, <http://www.aspetar.com/journal/upload/PDF/201449113341.pdf>.
- Buschbacher, R. (2010). *Musculoskeletal, Sports and Occupational Medicine*, New York. Demos Medical Publishing.
- Clanton, R.; Dwight, M. (2014). *Team Handball eBook*, retrieved from <http://www.humankinetics.com/search#&sSearchWord=handball>, on 17.06.2014.
- Chelladurai, P. (1999). *Human resource management in sport and recreation*, Human Kinetics, USA.
- Cobb, E. (2011). 21st Century Strength Brain-Based Training for Power Athletes, 2011. Преузето 2016. са: <http://www.zhealth.net/documents/strength-report.pdf>, преузето 15.09.2015.
- Cook, G. (2003). *Athletic Body in Balance*. On Target Publishing.
- Cook, G. (2010). *Movement. Functional Movement Systems: Screening, Assesment and Corrective Strategies*. On Target Publishing.
- Czerwinski, J. (2000). Statistical Analysis and Remarks on the Game Character Based on the European Championship in Croatia, *EHF Periodical for Coaches, Referees and Lectures*, 7 (1), 5-10.
- Ђирковић, Ђ. (2011). Осврт на програме који се реализују у школама рукомета у Србији, Нови Сад: *Актуелно у пракси*, вол. 23, 10, стр. 75-86.
- Debanne, T. Laffaye, G. (2013). Coaches' Beliefs and Knowledge: Training Programs Used by French Professional Coaches to Increase Ball-Throwing Velocity in Elite Handball Players International u *Journal of Sports Science & Coaching* 557-569.
- Делија, К. (1975). *Предикторска вредност тестова експлозивне снаге у рукомету код жена*, Загреб: Кинезиолошки факултет.
- Dick, F. (1997): *Sports Training Principles*. A&C Black Press.
- Diego et al. (2005). Analysis of the physical conditioning and the use of new technologies in the trainings of the top-level Spanish teams of collective sports, <http://www.smas.org/2-kongres/papers/6843.pdf>, преузето 12.02.2016.
- Dirx et al. (1992). Aetiology of handball injuries: a case-control study, *Br. Journal of Sports Medicine*, 26 (3), pp. 121-124.
- Додер, Д., Голик-Перић, Д., Сударов, Н., Калентић, Ж., Ђукић, Б., Савић, Б. и Јованчевић, В. (2012). Хармонијски канон мишићне силе врхунских рукометаша и фудбалера, У: (В. Лолић и Ђ. Нићин) *Зборник радова са друге међународне конференције „Спортске науке и здравље“*, Бања Лука: Апеирон, 94-97.
- Ђукић, М.; Ковач, Ј. (1980). Техничко-тактички елементи напада и резултатски успех у рукомету, Београд: *Физичка култура*, бр. 2, стр. 140-141.
- Ђукић, М.; Ковач, Ј. (1980). Квантитативна анализа кретних активности рукометаша у такмичарским условима, *Спортска пракса*, бр 1. Стр 6-10.
- Ђукић, М. (1986). Техничко-тактичка припрема рукометаша, *Практикум „РК Железничар“*, Нови Сад.
- Ђукић, М. (1990). *Ефекти различитих програма у тренажном процесу на ситуационо-моторичке, базично-моторичке и функционалне способности рукометашаца*. Нови Сад: Факултет физичке културе.
- Ђукић, М. (1994). *Тактика напада у рукомету са играчем више*, Нови Сад: ФФК.

- Ђукић, М. (1996). *Стручно-педагошки рад у рукометном кампу „Растимо“*, Нови Сад: ФФК.
- Ђукић, М.; Ковач, Ј. (1990). Ефекти два програма у тренажном процесу рукометашица процењени на основу преображаја њихових специфичних моторичких способности, *Зборник радова Факултет физичке културе*, Нови Сад: Свеска III, стр. 485-494.
- Ђукић, М.; Ковач, Ј. (1992). Димензије такмичарских активности рукометаша у функцији моделовања програма тренинга, *Зборник радова вишегодишњег пројекта „Моделовање“*, Нови Сад: ФФК Нови Сад, стр. 19-24.
- Ђукић, М.; Ковач, Ј.; Ковач, М. (1993). Модели такмичарских активности рукометних екипа у фази одбране, *Саопштење на научном скупу „Моделовање“*, Нови Сад: ФФК Нови Сад.
- Ђукић, М.; Вранешевић, Д.; Исаковић, М. (2011). Историја РК Раднички Београд, *Часопис Растимо*, Нови Сад: Факултет за спорт и физичку културу.
- Ђукић, М., Исаковић, М. (2011). Српска школа рукомета, *Часопис Растимо*, Нови Сад: Факултет за спорт и физичку културу.
- Ђукић, М.; Исаковић, М.; Веселиновић, Ј. (2011). База података о рукометном спорту и стратегија развоја рукомета у Србији, *Научна конференција Велес*, Македонија.
- Ђукић, М.; Веселиновић, Ј.; Исаковић, М. (2012). Утицај структуре рукометне игре на тенденције развоја женског рукомета, *Зборник радова са Међународне научне конференције „Менаџмент у спорту“*, Београд: Факултет за менаџмент у спорту, Алфа универзитет.
- Edwards, A.; Skinner, J. (2009). *Qualitative research in Sport Management*, Singapore: Butterworth-Heinemann.
- EHF – Euro Regulations, <http://www.eurohandball.com/ehf/regulations>, преузето 12.09.2015.
- EHF - <http://www.eurohandball.com/article/25063> (03.02.2016), преузето 10.02.2016.
- Европска Унија (2001). *Европска спортска повеља* (превод), преузето 12.09.2015 са <file:///C:/Documents%20and%20Settings/My%20Documents/Downloads/EVROPSKA%20SPORTSKA%20POVELJA.pdf>, преузето 18.04.2024.
- Feldman, K. (2011). Theory of training in handball between calm and reality, *EHF periodical*, (<http://activities.eurohandball.com/web-periodicals>).
- Фландер, М. (1975). *Енциклопедија физичке културе А-О*, Загреб: Југославенски лексикографски завод.
- Фландер, М. (1975). *Енциклопедија физичке културе П-Ж*, Загреб: Југославенски лексикографски завод.
- Фландер, М. (1984). *Спортски лексикон*, Загреб: Југославенски лексикографски завод „Мирослав Крлежа“.
- Фоменку, В. (1977). *Моделирање спортске активности приликом управљања тренингом рукометаша*, Београд: Рукомет, Св.1 Спорт индок центар ЈЗФКМС, стр. 44-46.
- Фратрић, Ф. (2006), *Теорија и методика спортског тренинга*. Нови Сад: Покрајински завод за спорт.
- Фулгоси, А.(1979). *Факторска анализа*, Загреб: Школска књига.
- Фулгоси, К. (1976). VI Светско првенство у рукомету за жене, *Спортска пракса*, бр. 3-4 стр. 33-40.
- Фулгоси, К. (1978): Девето светско првенство у рукомету за мушкарце, *Спортска пракса*, бр.2, стр 32-36.

- Gabbet, T. (2014). Injury Prevention and Performance Enhancement in Team Sports, Doha: *Aspetar*, vol. 3, issue 3, 218-223, retrieved on http://www.aspetar.com/journal/viewarticle.aspx?id=38#.U8NATpR_sqM, 08.05.2014.
- Габријелић, М. (1977). *Манифестне и латентне димензије врхунских спортиста неких момчадских спортских игара у моторичком и когнитивном и конативном простору*, Загреб: Факултет за физичку културу.
- Гајић, В. (1978). Прилог проучавању врсте кретања у рукомету, *Спортска пракса*, бр. 3-4, стр 4-8.
- Галић, М. (2005). *Педагогија спорта*, Београд: Бојс.
- Галић, М. (2008). *Спортисти и образовање*, Београд: Бојс.
- Гардашевић, Б.; Радојевић, Ж. (2010). Евидентирање техничко-тактичких елемената на рукометним утакмицама, У: Копривица и Јухас, *Зборник радова са међународне научне конференције „Теоријски, методолошки и методички аспекти такмичења и припреме спортиста“*, Београд, стр. 134-139.
- Гардашевић, Б. (2012). *Развој рукомета у Србији*, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду.
- Gardašević, B.; Mijatović, S.; Vekarić, G. i Ristović, T. (2013). Hazen in Serbia, *Activities in Physical Education and Sport*, Federation of the Sports Pedagogues of the Republic of Macedonia, vol. 3, No. 1, pp. 89-91.
- Gorostiaga, E.; Izquierdo, M.; Ruesta, M.; Iribarren, J.; Lez-Badillo J. J. G. and Iban Ez J. (2004) Strength training effects on physical performance and serum hormones in soccer players. *Eur. J. Appl. Physiol.* 91:698–707.
- Група аутора (1975). *Енциклопедија физичке културе, П-Ж*, Загреб: Југославенски лексикографски завод.
- Group of authors (2013). *Handball, Fascination for Thousand of Years*, Cairo: IHF.
- Хајнал, Ј. Ковач, Ј., Ђукић, М. (1992). Процена ефикасности специфичног тренажног процеса на основу базичних и ситуационо моторичких способности код младих кошаркаша, Београд: *Физичка култура* бр 1.
- Haedorm, G.: Braucht der Sportspiel-trainer dir Spieanalyse, *Leistungssport*, br. 1, str. 4-11.
- Harris, R. T., Dudley, G. (2000): Neuromuscular Anatomy and Adaptations to Conditioning. In: Essentials of Strength Training and Conditioning (Second Edition). *Human Kinetics*, Champaign, IL, USA.
- Hinkel, M., Ulmer, H., Wilker, I. (1980). *Promene i problematika motoričkih testova za proveru specifične takmičarske sposobnosti rukometaša i rukometašica*, Zavod za fizičku kulturu, Београд: Sport INDOK Centar.
- Хорват, Р. (1981). Универзалност и специјализација крилног нападача у рукомету, *Спортска пракса* бр 5, стр. 29-30.
- Hotuleva, M.S. (2009). The influence of psychotechnic exercises on a socially-psychological climate and unity of a sports team, *Psychological Journal of International University of Nature, Society and Human “Dubna”*, 1. Преузето 15.3.2011. s: <http://www.psyanima.ru/journal/2009/1/>.
- IHF (2015). Fascination for Thousands of Years – Handball History and Stories, <http://www.ihf.info/en-us/theihf/profile.aspx>, преузето 19.04.2014.
- ИХФ променио правила, рукомет се мења, <http://mondo.rs/a880681/Sport/Ostali-sportovi/IHF-promenio-pravila-rukomet.html>, преузето 15.05.2016.
- Илић, С., Мијатовић, С (2006). Историја физичке културе, Београд: D.T.A. TRADE.
- Плић, Д., Драšković, В., i Marković, S. (2009). Selection of students for handball gifted teaching physical education, *In Book of Abstracts 5-th FIEP European congress, 2-nd Serbian congress of P.E. Teachers (52)*. Niš: Ministry of youth and sport, Ministry of science and technological development ministry of education.

- IOC (2015). Suspension of the Kuwait Olympic Committee, <https://www.olympic.org/news/suspension-of-the-kuwait-olympic-committee>, преузето 23.12.2015.
- IOC Handball - <http://www.olympic.org/handball-equipment-and-history?tab=history>, преузето 18.01.2016.
- IOC Handball - http://www.olympic.org/Assets/OSC%20Section/pdf/QR_sports_summer/Sports_Olympiques_handball_eng.pdf, преузето 18.01.2016.
- Исаковић, М.; Максић, Ж.; Вучковић, Г. (2010). Утицај морфолошких карактеристика и појединих моторичких способности на селекцију у рукомету, *Спортмонт - часопис за спорт, физичко васпитање и здравље*, Црногорска спортска академија – Подгорица: ИССН 1451-7485, УДК796.322.012.1
- Исаковић, М. (2015). *Рукомет на Олимпијским играма*, У: *Зборник радова са XI Међународне научне конференције Олимпијизам и спорт*, Београд, ФМС, 32-36.
- Issurin, V.V., & Tenenbaum, G. (1999). Acute and residual effects of vibratory stimulation on explosive strength in elite and amateur athletes. *Journal of sports sciences*, 17(3), 177-182.
- Иссурин, В. Б. (2009). *Блок периодизација: прекретница у спортском тренингу*. Превод са енглеског. Београд: Датастатус.
- Јанкелић, Ј. (1977). *Корелација између антропометријских и моторичких варијабли и димензија стандардних учила као фактор раног усмеравања у области физичке културе*, Београд: Факултет за физичко васпитање.
- Јанкелић, Ј. (1978). Предлог стандардизације димензије рукометне лопте за поједине узрастне скупине, *Физичка култура*, Београд, бр. 5, стр. 397-398.
- Јовановић, С.; Живковић, С. (2011). Управљање организационим променама у спорту, У: *Менаџмент у спорту*, Београд: вол. 2, бр. 2, стр. 62-67.
- Jørgensen, U. (1984). Epidemiology of injuries in typical Scandinavian team sports, *British Journal of Sports Medicine*, v. 18 (2), pp. 59-63.
- Кандија, В. (1977). Индивидуална тактика рукометаша у одбрани и нападу, *Спортска пракса*, бр. 3-4, стр. 12-32.
- Канђуговић, И.; Охњес, К.; Џнидарец-Џучковић, А. (2013). Организацијски облици рада на пријелазу из мини рукомета у рукомет, *Зборник стручних радова унутар теме 22 лјетне школе кинезиолога Републике Хрватске*, 340-344.
- Kindersley, D. (2000). *The Olympic Games 1896-2000*, London: Amber Books Limited.
- Kisser, R., Bauer, R. (2010). Sport injuries in the European Union, *Injury Prevention*, online 16 A 211 (http://injuryprevention.bmj.com/content/16/Suppl_1/A211.1), преузето 05.02.2016.
- Копривица, В. (2012). Блок периодизација – прекретница или заблуда у спортском тренингу, Бања Лука: *Спортлогиа*, 8 (2), 89-95.
- Костадиновић, С. (2004). *Право и спорт*, Београд: Факултет за менаџмент у спорту.
- Ковач, Ј., Ковач, М., Јовановић, В., Ђурић, Ђ. (1982). *Структура такмичарских активности рукометаша*, Нови Сад: ФФК, стр. 316-319.
- Ковач, Ј., Ђукић, М., Калајдџић, Д. (1989). A kapuradobas eredmenyessegenek javulasa kezilabdaban modsertani gyakorlatok hatasara. *Zbornik sa medunarodne naučne konferencije Реџуј (Мађарска) АИШН, Sporttudományos Tanca, Pecs*, str. 212-214.
- Ковач, Ј., Ђукић, М., Хајнал, Ј. (1990). Морфолошке и моторичке карактеристике рукометашица у зависности од играчког места, *Зборник радова тема за развој научних дисциплина*, Нови Сад: ФФК, стр. 71-77.
- Ковач, Ј., Ђукић, М. (1991). Модел за процену ефикасности програма у рукомету, *Зборник радова*, Нови Сад: ФФК, стр. 41-45.
- Ковач, М.; Лескошек, Б.; Стрел, Ј. (2007). Успоредба морфолошких карактеристика и моторичких способности дјечака полазника различитих средњошколских

- програма. Хрчак - Портал знанствених часописа Републике Хрватске. *Кинезиологија*, Вол.39 Но.1, Српањ 2007.
- Kraemer, W. J.; French, D. N.; Paxton, N. J. et al. (2004). Muscle hypertrophy, hormonal adaptations and strength development during strength training in strength-trained and untrained men. *J. Strength Cond. Res.* 18:121–128.
- Kuleš, B., & Šimenc, Z. (1983). Povezanost bazičnih motoričkih sposobnosti i uspješnosti u rukometu. *Kineziologija* 2(15): 153-163.
- Langevoort et al. (2007). Handball injuries during major international tournaments, *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 17, pp. 400-407.
- Laver, L.; Mykelbust, G. (2014). *Handball Injuries Epidemiology and Injury characterization*, [file:///C:/Users/Sheere/Downloads/4.Lior%20Laver_Epidemiology%20of%20Handbal%20Injuries%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Sheere/Downloads/4.Lior%20Laver_Epidemiology%20of%20Handbal%20Injuries%20(2).pdf), преузето 27.03.2015.
- Лекић, М.Д. (1998). *Спортска медицина - са основама развојне антропологије*. Београд - Спортска академија.
- Luig, P.; Henke, T. (2010). Safety in Sports – Inventory on the Burden of Handball Injuries, Existing, Prevention Measures and Safety Promotion Strategy, Ruhr – University Bochum: *part of the project „Safety in Sports“ funded from the European Union, in the framework of the Public Health Programme 2003-2008*.
- Luig, P., Henke, T. (2011). Acute Injuries in Handball, Vienna: *Proceedings from EHF Scientific Conference “Science and Analytical Expertise in Handball”* 78-88.
- Максић, Ж.; Исаковић, М.; Вучковић, Г. (2010). Испољаване максималне изометријске силе код селектованих рукометашица различитог узраста, *Спортмонт - часопис за спорт, физичко васпитање и здравље*, Црногорска спортска академија – Подгорица: ИССН 1451-7485.
- Малацко, Ј. (1982). *Основе спортског тренинга (кибернетички приступ)*. Београд: Спортска књига.
- Малацко, Ј. и Рађо, И. (2004). *Технологија спорта и спортског тренинга*, Сарајево: Факултет спорта и тјелесног одгоја.
- Martinez et al. (2012). The Effect of Strength Training on Throwing Velocity in Team Handball. *Rev. Int. Med. cienc. act. fis. deporte*, vol 12 (48), pp. 729-744. <http://cdeporte.rediris.es/revista/revista48/artefecto323e.pdf>, преузето 05.05.2016.
- Матвеев, Л. П. (1977). *Основи спортивној тренировки*. Физкул'тура и Спорт.
- Matveev, L. (1977). *Fundamentals of Sport training*. Превод А. Шафранског на енглески 1981. https://s3.amazonaws.com/MMAContent/Fundamentals_of_Sports_Training.pdf, преузето 28. 09.2015.
- Matveev, L. (1992). Modern procedures for the construction of macrocycles, <http://www.salisbury.edu/sportsperformance/Articles/CONSTRUCTION%20OF%20MACROCYCLES%20-%20MATVEYEV.pdf>, преузето 28. 09.2015.
- Матсон, Р.(1966). *Играјмо рукомет*, Београд: Спортска књига.
- Машић, Б. (2001). *Стратегијски менаџмент*, Београд: Универзитет „Браћа Карић“.
- Mc, Cloy (1944). *Tests and measurements in healthand physical education*. New York: 2 ed Appleton - Century - Croft.
- Међународна правила рукомета (1958; 1960; 1962; 1966; 1968; 1970; 1972; 1974; 1976; 1980; 1981; 1986; 1995; 1997; 1999; 2005; 2010), превод, ИХФ.
- Метикош, Д. и сар. (1975). *Мерење базичних моторичких димензија спорташа*. Загреб: Пригорје прогрес.
- Метер, Ф.(1990). *Рукомет, рад са голаманима*, Завидовићи: Рукометни савез БИХ.
- Микуша, М. (1982). *Поређење основних карактеристика играча у рукомету*, Београд: *Рукомет*, бр 6.

- Милановић, Д.; Шалај, С., Грегор, Ц. (2010). Нове технологије у дијагностици припремљености спорташа, 20. *Љетна школа кинезиолога републике Хрватске*, кореферати, 37-50.
- Мраз, Ј. (1977). *Рукомет младима*, Праг: Спортска штампа.
- Muller, E. (1982). Zur Benegungsübertragung bei Wurfbemerkungen-Eine Biokinematische Analyse von Wurfbemegungeng mit Handballen, *Leistungsport*, Nr. 4, str. 314-324.
- Müller, D. Schleip, R. (2011). Fascial Fitness: Fascia oriented training for bodywork and movement therapies, *IASI Yearbook 2011*, преузето 2016. са: http://www.fasciafitness.de/resources/FF_YearbookSI_2011.pdf
- Murray, N. P. (2006). The Differential Effect of Team Cohesion and Leadership Behavior in High School Sports. *Individual Differences Research*, 4(4), 216-225.
- Myers, T. (1997). The "Anatomy Trains". *Journal of Bodywork and Movement Therapies* 1(2):91-101.
- Myers, T. (1997) The "Anatomy Trains": part 2. *Journal of Bodywork and Movement Therapies* 1(3):129-194.
- Nadori, L. (1988). *A spottedzes versnyzes uj ujitjai*, Budapest: Sport.
- Nevis E., Di Bella A., Gould (1995). Understanding Organizations as Learning Systems, *Sloan Management Review*, Winter, 74-85.
- Nutton, V. (2004). *Ancient Medicine*, London and New York: Routledge.
- Oliveira, A. L .B.; Sequeiros, J. L. S.; Dantas, E.H.M. (2005). Comparative study between Matveev's classic periodization model and Verkhoshanski's blocks periodization model. *Fitness & Performance Journal*, vol. 4, n. 6, pp. 358 – 362.
- Olsen, O. et al, (2006). Injury pattern in youth team handball: a comparison of two prospective registration methods , у *Scand J Med Sci Sports*, 16: 426-432.
- Olympic Charter (2015). Lausanne: International Olympic Committee, pp. 13-14. Преузето 05.11.2015. са http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf.
- Павлин, К. (1972). *Испитивање социометријских структура рукометних момчади*, Загреб: Факултет за физичку културу, Свеучилиште у Загребу.
- Перић, Д. (2000). *Пројектовање и елаборирање истраживања у физичкој култури*, Београд: СИА.
- Petronijevic, M. *Mini Handball - Handbal at School Project in Serbia*, [http://cms.eurohandball.com/PortalData/1/Resources/4_activities/3_pdf_act/Article Petronijevic.pdf](http://cms.eurohandball.com/PortalData/1/Resources/4_activities/3_pdf_act/Article_Petronijevic.pdf), преузето 19.11.2015.
- Pindarus, (1952). *Ode i fragmenti*: Pindar. Preveo Ton Smerdel. Zagreb: Matica Hrvatska.
- Платонов, В. Н. (2008). Теория периодизации подготовки спортсменов высокой квалификации в течение года: предпосылки, формирование, критика [Theory of periodization of top level athletes practice during the year: assumptions, formation, criticism]. *Наука в олимпийском спорте*. 1, 3–23.
- Покрајац, Б. (1973). *Како смо освојили злато*, Београд: Сиа.
- Покрајац, Б. (1973). *Зависност почетне брзине елементарних бацања у рукометном спорту од актуелних антропометријских димензија, нивоа репетитивног потенцијала актуелних мишићних група и степена увежбаности код омладинаца од 19 до 21 године*, Београд: Факултет за физичко васпитање.
- Покрајац, Б. (1982). *Телесни моторички статус рукометаша у односу на такмичарски ниво и компаративна анализа са спортистима других спортских грана*, Докторска дисертација, Београд: Факултет физичког васпитања.
- Покрајац, Б. (1982). *Запажања са светског првенства у рукомету*, Београд: Факултет физичког васпитања.
- Покрајац, Б. (1992). Нове тенденције у развоју рукомета, Завод за физичку културу Војводине, Нови Сад: *Актуелно у пракси*, бр , Iстр 19 -31.

- Покрајац, Б. (2007а). World Championship, Germany, 2007 – Statistics and Analyses, Vienna: *EHF Web Periodical*. http://home.eurohandball.com/ehf_files/Publikation/WP%20Pokrajac%20-%20WChs.pdf преузето дана 27.01.2014.
- Покрајац, Б. (2007б). Philosophy of attack in handball, Vienna: *EHF Web Periodical*. http://home.eurohandball.com/ehf_files/Publikation/WP-PokrajacPhilosophy%20of%20attack%20in%20handball_e.pdf, преузето 27.01.2014.
- Покрајац, В. (2010). Handball Tendency Regarding Results Analysis European Championship 2008 and World Championship 2009, http://home.eurohandball.com/ehf_files/Publikation/Pokrajac%20Analysis_091204.pdf, преузето 27.01.2014.
- Поповић, Н. (1986). *Спортске повреде у рукомету*, Београд: Спортска књига.
- Прњатовић, М. (1978). *Рукомет за младе*, Сарајево: РС БИХ.
- Riordan, J. (2007). The Impact of Communism on Sport u *Historical Social Research* vol. 32, No. 1, pp.110-115.
- Роберт, Ј. (1973). Смене генерација у рукомету, *Спортска пракса*, бр. 7-8, стр. 13-31.
- Robertson, M. (2008). Self-Myofascial release Purpose, Methods and Techniques. преузето 2016. ca :<http://robertsontrainingsystems.com/blog/self-myofascial-release-e-manual/>
- Rogulj, N. (2000). *Tehnika, taktika i trening vratara u rukometu*, Split: Fakultet prirodoslovno matematičkih znanosti i odgojnih područja, Zavod za fizičku kulturu.
- Rogulj N., Foretić N., Srhoj, V., Čavala, M. i Papić V. (2007). Utjecaj nekih motoričkih sposobnosti na brzinu lopte kod udarca u rukometu, Ljubuški – BH: *Acta Kinesiologica*, vol.1 (2), 71-75.
- Rogulj, N. (2009). *Modeli taktike u rukometu*, Split: Grifon.
- Рукомет на Зимским олимпијским играма - <http://mondo.rs/a257321/Sport/Ostali-sportovi/Rukomet-na-Zimskim-olimpijskim-igrama.html> od 18.08.2012, преузето 12.01.2016.
- Сбој, Ј. (1976). Рукомет у светским размерама, *Спортска пракса*, бр. 1-2, стр. 14-33.
- Seil, P. et al. (1998). Sports Injuries in Team Handball A One-Year Prospective Study of Sixteen Men's Senior Teams of a Superior Nonprofessional Level, *The American Journal of Sports Medicine* 26 (5):681-687.
- Singer, P. N. (1997). *Galen: Selected Works: Translated with an Introduction and Notes* (World's Classics). Oxford and New York: Oxford University Press, pp. 299-304.
- Sports Injury Risk Management Protect Your Athletes, <http://www.biomed.com/physical-medicine/applications/sports-injury-risk-management>, преузето 30.01.2016.
- Станишић, И. (2012). *Спорт и антички Рим*, Београд: СИА.
- Стефановић, Ђ. (2006). *Теорија и пракса спортског тренинга*, Београд: ФСФВ Београд.
- Стефановић, Ђ. (2011). *Филозофија, наука, теорија и пракса спорта*. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
- Стефановић, Ђ. и Јаковљевић, С. (2004). *Технологија спортског тренинга*, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
- Stoner A. F, R.; Edvard Friman; Danijel R. Gilbert, Jr, (2002). *Menadžment*, Београд: Želnid.
- Streppelhoff, R. (2010). Competition Through Gritted Teeth: Sporting Encounters between Israel and the GDR, *Stadion*, 36:141-156.
- Сузовић, Д. (1999). *Однос телесне масе и фреквенције покрета у различитим спортским играма*, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
- Шехалић, С. и сарадници (2007). *Лексикон страних речи*, Земун: ЈПЈ.
- Šibila, M.; Vuleta, D.; Pori, P. (2004). Position-Related Differences in Volume and Intensity of Large-Scale Cyclic Movements of Male Players in Handball. *Kinesiology* 36, 1: 58-68.
- Шиљак, В. (2011). *Историја спорта*, Београд: Факултет за менаџмент у спорту.
- Шиљак, В. (2013). *Олимпијизам*, Београд: Факултет за менаџмент у спорту.

- Шиљак, В., Фрагкиадакис, Г. (2007). Историја феномена допинга на Олимпијским играма, У: *Зборник радова са III Међународне научне конференције – Менаџмент у спорту*, Београд: Факултет за менаџмент у спорту, стр. 567-573.
- Шиљак, В., Мијатовић, С., Парчина, И. (2013). *Политика и Олимпијске игре*. Научни часопис *Теме*. Ниш. Vol XXXVII issue 2 pp. 887-900.
- Шиљак, В.; Шиљак, Л.; Вајић, С. (2014). *Такмичарски програм Олимпијских игара кроз историју*, У: *Зборник радова са X Међународне научне конференције Изазови савременог менаџмента у спорту*, Београд, ФМС, 295-300.
- Шименц, З, Павлин, К. Релација ситуационо моторичких фактора и оцене успешности –играња, рукомета. *Кинезилогија*, вол. 15, бр. 2, стр. 137-144.
- Шушњић, Ђ. (1999). *Методологија*, Београд: Чигоја.
- Taborsky, F. (1995). Group Tactical Attack Means on 1st Women's Ech and 2nd Youth Women's Ech. *EHF Periodical for Coaches, Referees and Lectures*, 2 (3), 48-52.
- Taborsky, F. (1999). Egypt 1999-Selected Patterns in Attack Play, *EHF Periodical for Coaches, Referees and Lectures*, 6 (2), 13-20.
- Taborsky, F. (2001). Game performance in handball. *EHF Periodical*, 2, 23-26.
- Taborsky, F. (2011). Phenomenon Handball, Vienna: Introductory Lecture in *Proceedings from EHF Scientific Conference "Science and Analytical Expertise in Handball"* 7-14.
- Thomson Reuters, Sport science, <http://ip-science.thomsonreuters.com/cgi-bin/jrnlst/jlchange.cgi?Full=Annals+of+Applied+Sport+Science>, retrieved 12. May 2014.
- Тимпка, Т., Амонсо, Ј.-М., Јакобсон, Ј., et al. (2014). Injury and illness definitions and data collection procedures for use in epidemiological studies in Athletics (track and field): Consensus statement. *British Journal of Sports Medicine*, 48(7), 483-490.
- Томаљановић, В., Малић, З., (1982). *Рукомет-теорија и пракса*, Загреб: Спортска пракса.
- Tomlinson, A., Young, C. (2006). e-book - National Identity And Global Sports Events: Culture, Politics, And Spectacle in the Olympics And the Football World Cup, <https://9d2088eff20b9e8978147f6a418868741ee4c401.googleusercontent.com/host/0BwrhUUhN8V0c01odFAyRF91QVE/0791466167-National-Identity-Global-Sports-Events.pdf>, преузето 17.10.2015.
- Tyrdal, S.; Pettersen, O. J. (1998). The effect of strength training on 'handball goalie's elbow'- a prospective uncontrolled clinical trial, *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, vol. 8, Issue 1, pp. 33-41.
- Валдевит, З. (2009). *Моделне карактеристике техничко-тактичких активности у фази напада у рукомету*, Докторска дисертација, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања УБ.
- Важни, З. (1978). *Систем спортског тренинга*, Београд: НИП Партизан.
- Verhořanski, J.V. (1979). *Development of strength in sport*. Belgrade: Partizan.
- Верхоћански, Ј. И. (1979). *Развој снаге у спорту*. Београд: Библиотека „Приручник за спортске тренере“.
- Верхоћански, Ј. В., Шестаков, М.П., Новиков, П. С., Нићин, Ђ. А. (1992). *Специфична снага у спорту: теорија и методика*. Нови Сад: Факултет физичке културе, Прометеј.
- Видић, В. (1977). *Савремени рукомет*, Београд: НИП Партизан.
- Вучинић, Ђ. (1969). *Енциклопедија рукометних вежби*, Београд: НИП Партизан.
- Вучинић, Ђ. (1969). *Голаман у рукомету*, Београд: НИП Партизан.
- Вујаклија, М. (1992). *Лексикон страних речи и израза*, Београд: Просвета.
- Вулета, Д., Шименц, З., Беланчић, З. (1990). Релације између неких индикатора експлозивне снаге и брзине кретања играча у рукомету, Нови Сад: *Зборник Радова „Валоризација ефеката програма у физичкој култури“ ФФК*.

- Vuleta, D., Šimenc, Z., & Žganjer, D. (1997) Analiza nekih situacijskih pokazatelja rukometaša u fazi napada. U D.Milanović (Ur.) *Međunarodno savjetovanje "Dijagnostika treniranosti sportaša"*, Zagreb, 1997, (pp. 180-183).
- Vuleta, D., Milanović, D., & Sertić, H. (1999) Latent structure of the spatial, phasic, positional and movement characteristics of the handball game, *Kinesiology* 31(1):37-53.
- Вулета, Д.; Милановић, Д.; Сертић, Х. (2003). Повезаност варијабли шутирања на гол с коначним резултатом рукометних утакмица Еуропског првенства 2000. за мушкарце, *Кинезиологија*, 35 (2), 168-183.
- Вулета, Д.; Милановић, Д. (2004). *Рукомет – зnanствена истраживања*, Загреб: Кинезиолошки факултет Свеучилишта у Загребу.
- Vuleta, D.; Milanović, D.; Bojić-Ćaćić, L. (2013). The Effects of Mini Handball and Physical Education Classes on Motor Abilities of Children of Early School Age, *Croatian Journal of Education*, vol. 15, 4, pp. 111-146.
- Vuleta, D., Sporiš, G.; Milanović, D. (2015). Indicators of Situational Efficiency of Winning and Defeated Male Handball Teams in Matches of the Olympic Tournament 2012., *Acta Kinesiologica* 9, 1: 40-49.
- Wood, S. et al, (2010). A review of evidence for prevention, <http://www.cph.org.uk/wp-content/uploads/2012/08/falls-in-older-people-a-review-of-evidence-for-prevention.pdf>, преузето 11.01.2016.
- Yonge, C. D. (1854). Athenaeus: The Deipnosophists, Translated by Young, <http://www.attalus.org/old/athenaeus1.html>, преузето 15.07.2014.
- Yossef, A. (2006). The Six – Day War Revisited, <http://web.unitn.it/files/download/9722/wpyossef.pdf>, преузето 11.01.2016.
- Zatsiorsky, V.M. (1995). *Science and practice of strength training*. Champaign: Human Kinetics.
- Zatsiorsky, V., & Kraemer, W.J. (2009). *Nauka i praksa u treningu snage* (Science and practice in strength training). Belgrade: Data Status.
- Zetaruk, M., Violán, M., Zurakowski, D., Micheli, L. (2005). *Injuries in martial arts: a comparasion of five styles*. British Journal of Sports Medicine 2005; 39:29-33. Email TkdTutor.com Martial Arts - research page 2.
- Звонарек, Н. (2005). Методика поучавања варки у појединачном (индивидуалном) и групном тренажном раду, Умаг: *Семинар удруге рукометних тренера Хрватске*. МОО Хрватске и РСС, 113-126.
- Звонарек, Н. (2006). Методика у фазама учења моторичких и техничко-тактичких знања у развојном путу рукометаша, Умаг: *Семинар удруге рукометних тренера Хрватске*. МОО Хрватске и РСС.
- Жељасков, Ц. (2004). *Кондициони тренинг врхунских спортиста*. Београд: Спортска академија.

9. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

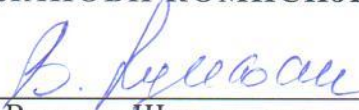
На основу целокурне анализе и оцене докторске дисертације кандидата мр Марка Исаковића, под називом „Утицај релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године”, Комисија је једногласно закључила да је докторска дисертација урађена у потпуности према предложеној и одобреној концепцији и у теоријском и емпиријском погледу даје оригиналан научни допринос развоју спорта. Комисија констатује да је кандидат користио одговарајућу домаћу и страну литературу, чиме је дао допринос изучавању и решавању актуелних питања. Комисија сматра да су се стекли услови за јавну одбрану докторске тезе и

ПРЕДЛАЖЕ

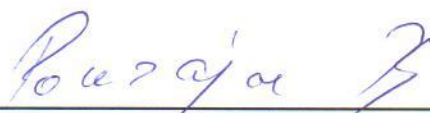
Научно-наставном већу Факултета за менаџмент у спорту Алфа БК Универзитета у Београду и Сенату Алфа БК Универзитета да прихвати докторску дисертацију мр Марка Исаковића под називом „Утицај релевантних фактора на развој савременог рукомета у периоду од 1972. године до 2014. године” и да одобри јавну одбрану.

Београд, 17.06.2016. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Виолета Шиљак, ред. професор
Факултета за менаџмент у спорту у Београду

др Драган Животић, ред. професор
Факултета за менаџмент у спорту у Београду

др Бранислав Покрајац, ред. професор
Факултета спорта и физичког васпитања
у Новом Пазару